MALTA

QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)

ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI

Seduta tal-15 ta' Dicembru, 2006

Citazzjoni Numru. 109/2006

A

-vs-

B

Il-Qorti;

Rat ir-rikors ġuramentat ippreżentat fis-27 ta’ Marzu, 2006 li permezz tiegħu A espona bir-rispett:

Dikjarazzjoni tal-oġġett tal-kawża

1. Illi huwa żżewweġ lill-intimata B fit-8 ta' Settembru tas-sena elfejn u wieħed (2001) ġewwa l-knisja ta' San Bartolomew, il-Għargħur (kopja ta' liema ċertifikat taż-żwieġ annessa bħala 'Dok. A'), minn liema żwieġ ma twieldux tfal.

2. Illi l-kunsens tal-intimata għal dan iż-żwieġ kien vizzjat minħabba difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju fuq il-ħajja miżżewġa jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali tagħha, jew b'anomalija psikoloġika serja li tagħmilha impossibbli għal dik il-parti illi taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ.

3. Illi l-kunsens tal-intimata kien inkiseb bl-esklużjoni pożittiva taż-żwieġ innifsu jew ta' xi wieħed jew waħda mill-elementi essenzjali tal-ħajja miżżewġa, jew tad-dritt għall-att taż-żwieġ.

4. Illi l-kunsens tal-partijiet kien marbut b'kondizzjoni li tirreferi għall-futur.

5. Illi dawn il-fatti r-rikorrenti jafhom personalment.

<u>Raġuni tat-talba</u>

1. Illi r-rikorrenti allura jikkontendi illi l-imsemmi żwieġ huwa null ai termini tas-subartikoli 19(1)(d)(f) u/jew 19(1)(ġ) tal-Kap 255;

2. Illi għalhekk kellha ssir din il-kawża.

<u>Talbiet</u>

Illi għalhekk, għar-raġunijiet premessi, ir-rikorrenti titlob bir-rispett lil din l-Onorabbli Qorti sabiex, prevja li jingħataw id-dikjarazzjonijiet u l-provvedimenti kollha opportuni;

1. tiddeċiedi u tiddikjara illi ż-żwieġ ikkuntrattat bejn ir-rikorrenti u l-intimata huwa null u bla effett għall-finijiet u effetti kollha tal-liġi u konsengwentement tordna li ssir ir-reġistrazzjoni opportuna fl-att taż-żwieġ relattiv;

Bl-ispejjeż kontra l-intimata illi hija minn issa nġunta għas-subizzjoni.

Rat il-lista tax-xhieda.

Rat ir-risposta ġuramentata ppreżentata fil-5 ta' Ottubru, 2006 li permezz tagħha B esponiet bir-rispett:

Illi qabel xejn hija qegħda tagħti ruħha b'notifikata bir-rikors ippreżentat mill-attur fejn ressaq quddiem din l-Onorabbli Qorti t-talba għall-annullament taż-żwieġ li ġie ċċelebrat bejnha u bejn l-attur fit-8 ta' Settembru, 2001.

Illi hija ma topponix għat-talba ta' l-attur purche' hija ma tbatix l-ispejjeż ta' dina l-istanza.

Illi hija taqbel li ż-żwieġ li ġie ċċelebrat bejnha u bejn l-attur huwa null ai termini ta' l-artikoli tal-liġi ċċitati minnu fir-rikors promotur u tirriserva li tressaq ix-xhieda tagħha f'dan ir-rigward.

Illi hija tirriserva li tressaq risposta ulterjuri jekk ikun il-każ.

Rat il-lista tax-xhieda.

Rat l-atti proċesswali.

Rat l-affidavits tar-rikorrent, l-affidavit tal-konvenut u affidavits oħra prezentati mill-partijiet.

Rat il-verbal tas-seduta ta' l-24 ta' Novembru, 2006 illi permezz tiegħu l-kawża tħalliet ghas-sentenza.

Ikkunsidrat;

Illi r-rikorrent qed jitlob l-annullament taż-żwieġ kontrattat bejn il-partijiet fit-8 ta' Settembru, 2001 a bażi tal-Kapitolu 255 tal-Liġijiet ta' Malta. L-intimata taqbel ma' dan iżda, kif irritenew il-Qrati Maltin; ""*F'materja ta' żwieġ illi huwa ta' ordni pubbliku, ma tistax tagħmilha daqshekk faċli li parti tirrepeti kliem il-liġi u l-parti l-oħra tammetti u b'hekk jirrendu ż-żwieġ annullabbli bl-iktar mod faċli u espedjenti. Hawn ma aħniex fil-kamp ta' kreditu likwidu jew responsabilita' ta' xi kolliżjoni imma f'kamp l-iktar delikat u serju u l-Qorti ma tistax tħalli nies li kappriċċożament wara xi żmien ta' żwieġ jiddeċiedu illi kellhom nuqqas ta' diskrezzjoni fuq iż-żwieġ u meta jkollhom sieħba jew sieħeb ieħor jerġgħu jakkwistaw malajr din id-diskrezzjoni u jsiru maturi. Fejn jirriżultaw verament raġunijiet għall-annullament tiegħu l-istess żwieġ għandu jiġi annullat pero' dan ma għandux ikun sabiex jiġu akkomodati l-kapriċċi ta' dak jew l-ieħor. Għalhekk il-kawżali għall-annullament għandha tirriżulta ċara u mingħajr dubbju.*" (<u>Anna Tonna vs Alexander Tonna</u> deċiża mill-Qorti ta' l-Appell fis-6 ta' Novembru, 1991).

Ir-raġunijiet indikati mir-rikorrent jirrigwardjaw dawn is-subinċiżi tal-liġi in kwistjoni u cioe';

19 (1) (d) – vizzju tal-kunsens ta' xi parti li jkun b'difett serju ta' diskrezzjoni fuq il-ħajja miżżewġa jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali tagħha jew b'anomalija serja psikoloġika li tagħmilha impossibbli li dik il-parti taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ;

19 (1) (f) – li l-kunsens ta' xi parti jkun inkiseb b'esklużjoni pożittiva taż-żwieġ jew xi element essenzjali tiegħu, jew tad-dritt għall-att taż-żwieġ.

19 (1) (g) – illi l-kunsens kien marbut ma' kondizzjoni illi tirreferi għall-futur.

Mill-provi voluminużi mressqa mill-partijiet jidher li dan kien każ ta' żwieġ kif jingħad bl-Ingliż bejn tnejn minn nies, *ill matched.* Dan għalkemm kellhom perjodu konsiderevoli ta' għerusija, illi fil-fatt kienet ħafna itwal miż-żwieġ innifsu li krolla wara inqas minn sentejn. Kien hemm differenzi kbar bejn il-mod kif trabbew u jifhmu l-ħajja mingħajr ma wieħed jista' jgħid li xi ħadd kellu tort jew raġun.

Kif qalet il-Qorti tal-Appell fil-kawza Joseph Zammit vs Bernardette Zammit (27 ta' Jannar, 2006) ;

"*Irid mill-ewwel jiġi senjalat prinċipju fondamentali fil-liġi ċivili u cioe' li ż-żwieġ bejn il-kontendenti għandu jkun preżunt li jkun wieħed validu. Għalhekk huwa dover assolut ta' kull parti fil-kawża li tagħmel prova sodisfaċenti ta' l-allegazzjonijet rispettivi tagħha dwar l-allegazzjoni u cioe' li ż-żwieg huwa null għaliex l-oneru tal-prova huwa dejjem fuq spallejn min jallega.*

Is-sub-inċiż (d) fuq imsemmi jsemmi wkoll li ż-żwieġ ikun null jekk ikun affettwat b'anomalija psikoloġika serja u tagħmilha impossibbli għal dik il-parti li taqdi l-obligazzjonijiet essenzjali taz-żwieġ. Ta' min jenfasizza hawn li l-liġi tagħna tirrikjedi li l-anomalija psikoloġika tkun tali li tagħmilha impossibbli u mhux sempliċement diffiċli li wieħed jaqdi l-obligazzjonijet essenzjali taż-żwieġ jew inkella li jassumi l-istess obligazzjonijiet essenzjali taz-żwieġ."

Kif qalet ukoll il-Qorti fil-kawża Nicholas Agius vs Rita Agius (25 ta' Mejju, 1995); "*B'difett serju ta' diskrezzjoni tal-ġudizzju l-leġislatur ma riedx ifisser sempliċement kwalsiasi stat ta' immaturita; li parti jew l-oħra fiż-żwieġ tista' tkun fiha fil-mument li jingħata l-kunsens reċiproku. Li kieku l-leġislatur*

irrikjeda maturita' sħiħa u perfetta ftit jew addirittura ebda żwieġ ma kien ikun validu. In-nuqqas ta' discretio judicii hu kunċett ġuridiku intrinsikament marbut mal-kapaċita' ta'

parti jew oħra fiż-żwieġ li tagħti l-kunsens liberu u xjenti tagħha għar-rabta taż-żwieġ. F'dan is-sens ġew deċiżi wkoll il-kawżi Angela Spiteri vs Joseph Spiteri (4 ta' Novembru, 1994), Robert Attard vs Josephine Attard (18 ta' Ottubru, 1995) u Janet Portelli vs Victor Portelli (14 ta' Awwissu, 1995).

Fil-kawża fl-ismijiet Mario Mizzi vs Maris Mizzi (15 ta' Novembru, 2005) il-Qorti tal-Appell ukoll qalet li; "*Biex ikun hemm in-nuqqas jew difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju irid ikun hemm l-inkapaċita' psikika jew kostituzzjonali (mhux neċessarjament anomlaija psikoloġika fis-sens mediku) li wieħed jagħraf u jirrifletti jew li jiddeċiedi liberament (jiġifieri mingħajr impulsi interni li jkunu neħħew il-liberta ta' l-għażla tal-persuna li tkun) fuq l-oġġett tal-kunsens matrimonjali.*"

Il-Qorti wara li ħasbet fit-tul tħoss illi f'dan il-każ hemm każ li dan iż-żwieġ jiġi annullat a bażi tas-sub-inċiż (d). L-allegazzjonijiet tal-partijiet fil-konfront ta' xulxin jidhru li huma ġustifikati jekk mhux kompletament pero' suffiċjentement biex ġie pruvat difett serju ta' diskrezzjoni.

Għal dawn il-mottivi l-Qorti tilqa' t-talba rikorrenti u tiddikjara null iż-żwieġ kuntrattat bejn il-partijiet fit-8 ta' Settembru, 2001. Spejjeż bla taxxa bejn il-partijiet.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

-------------------------------TMIEM-------------------------------